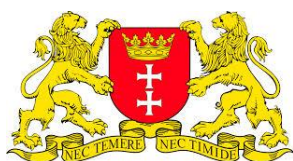

**Międzynarodowa, Interdyscyplinarna
Konferencja - „Uzależnienie problem cywilizacji
XXI wieku” - III Konferencja Stowarzyszenia
Substytucyjnego Leczenia Uzależnień „MAR”**

**International Interdisciplinary Conference -
“Addiction the civilization problem of twenty-
first century” - Third Conference of the
Substitution Addiction Treatment Association
„MAR”**

Gdańsk, 21-23.05.2015

Hotel Novotel Gdańsk Marina

ul. Jelitkowska 20

80-342 GDAŃSK

POLSKA / POLAND

Udział w Konferencji stanowi podstawę do uzyskania 23 punktów edukacyjnych
Konferencja współfinansowana ze środków Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii

CZWARTEK/THURSDAY 21.05.	PIĄTEK/FRIDAY 22.05.	SOBOTA/SATURDAY 23.05.
08:00 rejestracja uczestników/participants registration		
09:00 - 18:00 Multimedialna Sesja plakatowa ciągła/e-Poster Session		
08:30 - 11.30 Warsztaty/Workshops	08:00 - 08:45 Warsztat/Workshop	9:30 - 11:30
11:30 - 12:00	9:00 - 11:30	
Sesja inauguracyjna/Opening Ceremony	Sesja Plenarna I Międzynarodowa <i>International Session I</i>	Warsztaty i seminaria Sześć grup tematycznych Workshops and seminars Six thematic groups
12:00 - 12:15 przerwa kawowa/coffee break	11:30 - 11:45 przerwa kawowa/coffee break	
Przeciwdziałanie narkomanii <i>Sesja panelowa I</i> Psychopatologia uzależnień Drug prevention <i>Panel Session I</i> Psychopathology of addictions	Sesja Plenarna II Międzynarodowa <i>International Session II</i>	Profilaktyka narkomanii <i>Sesja panelowa V</i> Prevention of drug addiction <i>Panel Session V</i>
13:30 - 13:45 przerwa kawowa/coffee break	14:15 - 15:15 obiad/lunch	13:15 - 13:30 przerwa kawowa coffee break
Przeciwdziałanie narkomanii <i>Sesja panelowa II</i> Nowe substancje psychoaktywne i związane z nimi wyzwania Drug prevention <i>Panel Session II</i> The new psychoactive substances and related challenges	Przeciwdziałanie narkomanii <i>Sesja panelowa III</i> Leczenie osób uzależnionych Drug prevention <i>Panel Session III</i> Treatment of addicts	Przeciwdziałanie narkomanii <i>Sesja Plenarna III</i> Doniesienia naukowe Drug prevention <i>Session III</i> Free Communications
14:45 - 15:45 obiad/lunch	16:45 - 17:00 przerwa kawowa/coffee break	14:45 - 15:45 obiad
Debata – Medykalizacja a demedykalizacja, obrady okrągłego stołu Debate - Medicalization and demedicalization	<i>Sesja panelowa IV</i> Leczenie bólu u chorych uzależnionych od opioidów <i>Panel Session IV</i> Treatment of pain in opioid dependent patients	Przeciwdziałanie narkomanii <i>Sesja panelowa VI</i> Drug prevention <i>Panel Session VI</i>
17:45 Podsumowanie dnia		
18:00 - 19:15 Redukcja szkód (spotkanie otwarte) - DEBATA z udziałem Gości zagranicznych Debate - Harm reduction	18:40 Podsumowanie dnia	16:45 Zakończenie obrad Closing of the Conference
20:30 kolacja/dinner		

Patronat Honorowy / Honorary Patronage:

Wydział Farmacji Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Konsultant Krajowy ds. Psychiatrii

Organizatorzy Konferencji / Conference Organisers:

- ✚ Stowarzyszenie Substytucyjnego Leczenia Uzależnień „Medically Assisted Recovery” / Association of Substitution Addiction Treatment „Medically Assisted Recovery”
- ✚ Krajowe Biuro Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii / National Bureau for Drug Prevention
- ✚ Polskie Towarzystwo Badania Bólu / Polish Society for the Study of Pain
- ✚ Polskie Towarzystwo Medycyny Paliatywnej / Polish Society of Palliative Medicine
- ✚ Fundacji Redukcji Szkód / Harm Reduction Foundation
- ✚ Polska Sieć Polityki Narkotykowej / Polish Drug Policy Network
- ✚ Klinika Psychiatrii Dorosłych Uniwersytet Medyczny w Łodzi / Department of Adult Psychiatry Medical University
- ✚ Krytyka Polityczna / Political Critique
- ✚ Katedra Podstaw Teoretycznych Nauk Biomedycznych i Informatyki Medycznej CM UMK / Department of Theoretical Basis of Bio-Medical Sciences and Medical Informatics, CM UMK
- ✚ Instytut Filozofii UKW / Institute of Philosophy, Kazimierz Wielki University

Przewodniczący Konferencji / President of Conference:

prof. Edward Jacek Gorzelańczyk

Koordynator Konferencji / Conference Coordinator

mgr Julia Feit

Komitet Naukowy / Scientific Committee:

prof. Marcin Ziółkowski, przewodniczący Komitetu Naukowego /
Chairman of the Scientific Committee
prof. Jacek Sein Anand
prof. Jan Dobrogowski
prof. Ayman Mohsen Fareed
prof. Piotr Gałęcki

prof. Edward Jacek Gorzelańczyk
prof. Kołaciński Zbigniew
prof. Włodzimierz Klonowski
prof. Anna Krakowiak
prof. Wojciech Leppert
prof. Icro Maremmani
prof. Joanna Mika
prof. Bartłomiej Stankowiak
prof. Marcin Wojnar
prof. Dariusz Zuba

Komitet Organizacyjny / Organising Committee:

Julia Feit - Koordynator Komitetu Organizacyjnego / Coordinator of the
Organizing Committee
Magdalena Bartnik
Jacek Charmast
Edward Jacek Gorzelańczyk
Michał Grześkowiak
Marilena Guareschi
Andrzej Kaciuba
Wojciech Lasoń
Inga Markiewicz
Piotr Podlipniak
Emilia Tarnowska
Birgitta Ulmer
Piotr Walecki

 Rada Programowa Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania
Narkomanii / The Program Council of National Bureau for Drug
Prevention

Bogusława Bukowska
Edward Jacek Gorzelańczyk
Tomasz Harasimowicz
Bartosz Kehl
Krzysztof Ostaszewski
Anna Radomska
Janusz Sierosławski

Program Konferencji / Conference Program:

CZWARTEK / THURSDAY

08:30 - 11:30

Warsztaty i seminaria Workshops and seminars

Grupa I / Group I

Prowadząca / Chairman: Inga Markiewicz, – prawnik, psycholog, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Klinika Psychiatrii Sądowej

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Zagadnienia prawne związane z pacjentem uzależnionym / Legal problems related to addicted patient

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Zaplanowano omówienie zagadnień prawnych związanych z leczeniem osób uzależnionych, w tym z obowiązkiem poddania się leczeniu przez osoby uzależnione od alkoholu. Poruszony zostanie także problem ubezwłasnowolnienia osób uzależnionych, w kontekście ich ochrony prawnej. Przewiduje się również podjęcie dyskusji na temat możliwych instrumentów prawnych służących przeciwdziałaniu zjawisku narkomanii, ich efektywności i skuteczności w praktyce, z zasygnalizowaniem potrzeby zmian w danych obszarach. Warsztat ma na celu ukazanie osób uzależnionych, ich problemów i potrzeb, jak również potrzeb społecznych na tle obowiązującego w Polsce prawa.

Grupa II / Group II

Prowadzący / Chairman: Piotr Podlipniak, Michał Grześkowiak, Konrad Juszczyk

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Muzykoterapia / Music Therapy

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Celem warsztatu jest zapoznanie słuchaczy ze specyfiką muzyki jako narzędzia wspomagającego leczenie osób uzależnionych od środków psychoaktywnych. Muzyka jako naturalna forma komunikacji *Homo sapiens* wpływa w różny sposób na układ nerwowy człowieka co prowadzić może zarówno do poprawy jak i pogorszenia się stanu psychosomatycznego pacjentów (Horesh, 2006). Dlatego też wiedza dotycząca mechanizmów oddziaływania muzyki na motorykę, emocje oraz poznanie jest ważnym uzupełnieniem kompetencji terapeuty. Podczas seminarium/warsztatu zaplanowano omówienie aktualnego stanu wiedzy dotyczącego związku słuchania muzyki oraz aktywności muzycznej z funkcjami psychomotorycznymi. Zaplanowano przedstawienie mechanizmów psychicznych rozpatrywanych z perspektywy psychologii ewolucyjnej odpowiedzialnych za reakcje emocjonalne na muzykę (Juslin i Västfjäll, 2008). Niemniej ważną funkcją muzyki z punktu widzenia wspomagania leczenia osób uzależnionych jest jej zdolność do wspomagania pamięci także tej związanej z doświadczeniami towarzyszącymi przyjmowaniu substancji uzależniających (Punkanen, 2006). Jednym z istotnych elementów rehabilitacji może być umiejętna praca nad modyfikacją nawyków słuchania określonych rodzajów muzyki, które często związane są z traumatycznymi doświadczeniami pacjentów i stanowią dodatkowy czynnik wzmagający poczucie głodu substancji psychoaktywnych. Podczas warsztatu zaplanowano przedstawienie przykładów metod prowadzących do takich modyfikacji - w tym odtwarzanie konkretnych przebiegów muzycznych.

Grupa III / Group III

Prowadząca / Chairman: Gabrieli Słomion, Małgorzata Kończal

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Praktyczne aspekty pracy pielęgniarki w programie substytucyjnym / Practical aspects of nurses working in the substitution program (ul. Szczecińska 23, 80-001 Gdańsk)

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Zaplanowano omówienie pracy pielęgniarek w programie substytucyjnym: prawidłowe prowadzenie dokumentacji, trudności w przeprowadzaniu testów, wydawanie i ewidencjonowanie leków substytucyjnych, zagrożenia oraz postępowanie z Pacjentem agresywnym, sposoby przeciwdziałania manipulacjom, współdziałanie z lekarzem, terapeutą, psychologiem.

Grupa IV / Group IV

Prowadzący / Chairman: Marek Kunc

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Zaburzenia neurologiczne w uzależnieniach / Neurological aspects of addiction

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Zaburzenia neurologiczne dotyczące ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego obserwuje się w uzależnieniach od substancji psychoaktywnych. Zmiany w układzie nerwowym są wynikiem zarówno bezpośredniego działania substancji uzależniających jak też innych czynników towarzyszących uzależnieniom, np. urazów, zaburzeń somatycznych, niedoborów pokarmowych etc. Neurologiczne następstwa i powikłania mogą wystąpić u potomstwa osób uzależnionych. Spośród ostrych i przewlekłych zaburzeń ośrodkowego układu nerwowego wywołanych alkoholem wyróżnić można np. zespół Wernickego-Korsakowa, padaczkę, otępienie. Neuropatia, w tym polineuropatia, jest najczęstszym skutkiem zajęcia obwodowego układu nerwowego. Nikotynizm zwiększa ryzyko wystąpienia zespołów paraneoplastycznych. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych może powodować różnorodne powikłania neurologiczne, takie jak np. udary mózgu, bóle głowy, napady padaczkowe czy encefalopatię gąbczastą. Przykładem powikłania w przebiegu uzależnienia od opioidów jest np. bakteryjne zapalenie wsierdza czy tężec. Zatrucie określoną substancją czy zakażenie związane z drogą podania może być przyczyną neuropatii czy pleksopatii. Przyjmowanie nowych substancji uzależniających o różnym charakterze chemicznym i toksyczności będzie najprawdopodobniej prowadzić do wzrostu częstości powikłań neurologicznych. Zaplanowano przedstawienie podstawowej wiedzy praktycznej i sposobów postępowania związanych z osobami u których podejrzewamy zaburzenia funkcjonowania układu nerwowego związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych.

11:30 - 12:00

Uroczyste otwarcie Konferencji / Opening Ceremony

Przewodniczący sesji / Chairman: Edward Jacek Gorzelańczyk

Przedstawiciel Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii

Przedstawiciel Zarządu Stowarzyszenie Substytucyjnego Leczenia Uzależnień „MAR”

Rzecznik Praw Osób Uzależnionych

Prezes Polskiego Towarzystwa Badania Bólu

Przedstawiciel Polskiego Towarzystwa Medycyny Paliatywnej

List Konsultanta Krajowego ds. Psychiatrii

✚ Edward Jacek Gorzelańczyk

Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Przyszłość leczenia substytucyjnego

12:00 – 12:15

Przerwa kawowa / Coffee break

12:15 – 13:30

**Przeciwdziałanie narkomanii/ Sesja panelowa I/ Psychopatologia uzależnień
Drug prevention / Panel Session // Psychopathology of addictions**

Przewodniczący sesji/Chairmanman: Marcin Ziółkowski

✚ Dariusz Zuba

Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie

Toksyczność nowych substancji psychoaktywnych z grupy NBOMe / Toxicity associated with the use of NBOMe drugs

✚ Dariusz Zuba

Instytut Ekspertyz Sądowych w Krakowie

Toksyczność ostra związana z przyjmowaniem nowych substancji psychoaktywnych / Acute toxicity associated with the use of new psychoactive drugs

✚ Edward Jacek Gorzelańczyk

Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Podwójna diagnoza / Dual diagnosis

✚ Marcin Ziółkowski

Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

Zamiary samobójcze u osób uzależnionych od alkoholu / The suicide intentions in alcohol dependent subjects

13:30 - 13:45

Przerwa kawowa / Coffee break

13:45 - 14:45

Przeciwdziałanie narkomanii / Sesja panelowa II / Nowe substancje psychoaktywne i związane z nimi wyzwania
Drug prevention/ Panel Session II / The new psychoactive substances and related challenges

Przewodniczący sesji / Chairman: Marcin Ziółkowski

- ✚ Piotr Burda
Konsultant Krajowy w dziedzinie Toksykologii Klinicznej
Zatrucia ostre NSP w latach 2013 i 2014 - analiza wstępna / Acute intoxication NSP in 2013 and 2014 - preliminary analysis

- ✚ Rafał Artur Wieczorek
Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR, Kraków
Leczenia niskimi dawkami buprenorfiny pacjentów w Poradni-Monar w Krakowie / Low doses buprenorphine treatment of patients in the MONAR Clinic- in Krakow

- ✚ Dorota Rybczyńska-Abdel Kawy, Adam Polański
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Zielonej Górze
Substytucja z terapią czy bez? O roli terapii w programie leczenia substytucyjnego - komunikat z badań / The substitution with or without psychotherapy? The role of psychotherapy in substitution program treatment - research report

14:45 – 15:45

Obiad/Lunch

15:45 – 17:45

Debata – Medykalizacja a demedykalizacja, obrady okrągłego stołu
Debate - Medicalization and demedicalization, round table

Przewodniczący / Chairman: Marcin Ziółkowski, Moderator / Moderator: Marek Staniaszek

18:00 – 19:15

Debata - co z pieniędzmi na redukcję szkód? / Debate – What about the money for harm reduction?

Przewodniczący / Chairman: Marcin Chałupka, Moderator / Moderator: Magdalena Bartnik

20:30

Spotkanie Towarzyskie z poczęstunkiem / Get-together party

PIĄTEK / FRIDAY

08:00 - 08:45

Warsztaty / Workshops

Grupa I / Group I

Prowadząca / Chairman: Aleksandra Łukasiewicz, Marta Gaszyńska, Jacek Charmast
Stowarzyszenie JUMP'93

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Terapia przyjazna pacjentowi- zajęcia warsztatowe dotyczące przemocy / The therapy friendly to patient - workshops concerning violence

Treść warsztatu / The content of the workshop: Proponowany warsztat poświęcony jest identyfikowaniu przemocy w leczeniu. Uczestnicy zaplanowali utworzenie rankingu najczęściej występujących i najgroźniejszych form przemocy oraz wskazanie koniecznych działań prewencyjnych. Punktem wyjścia jest prezentacja publikacji o przemocy w leczeniu.

09:00 – 11:30

Sesja Plenarna I Międzynarodowa/ Redukcja szkód i problemy leczenia substytucyjnego

International Session I / Harm reduction and substitution treatment problems

Przewodniczący sesji / Chairman: Icro Maremmani

- ✚ Ayman Mohsen Fareed
Department of Psychiatry, Emory University, School of Medicine, Atlanta VA Medical Center, Atlanta, USA
Treatment Approaches for Patients with Opioid Use Disorder and Chronic Non Cancer Pain, a Literature Review

- ✚ Icro Maremmani
University of Pisa, Italy, EU, 'Vincent P. Dole' Dual Diagnosis Unit, 'Santa Chiara' University Hospital, Pisa
Agonist Opioid treatment of psychopathological symptoms of heroin addiction or about a specificity of psychopathology of heroin addicts

- ✚ Robert Newman
Beth Israel Medical Center, Nowy York, Stany Zjednoczone
Maintenance treatment of opioid dependence: Much controversy, but little that is controversial

- ✚ Luis Patricio
Consultant Psychiatrist Director of Addiction & Dual Diagnosis Clinic., Portugal
New synthetic drugs, new challenges: Reflections on three years of free trade and free consumption in Portugal

11:30 – 11:45

Przerwa kawowa / Coffee break

11:45 – 14:15

Sesja Plenarna II Międzynarodowa

**International Session II Biological treatment of addiction and harm reduction /
Leczenie biologiczne uzależnień i redukcja szkód**

Przewodniczący sesji / Chairman: Ayman Mohsen Fareed

- ✚ Dasha Ocheret
European Harm Reduction Network, Lithuania
Regional attempt to sustainability and efficiency of methadone programs through drug user community involvement into high-level advocacy

- ✚ Andrej Kastelic¹, Heino Stoever², Nusa Segrec¹
¹Center for Treatment of Drug Addiction, University Psychiatric Hospital, Ljubljana, Slovenia, ²University of Applied Sciences in Frankfurt, Frankfurt, Germany
Mental Health and Substance Related and Addicted Disorders in Custodial Settings

- ✚ Nusa Segrec, Andrej Kastelic
Center for Treatment of Drug Addiction University Psychiatric Hospital, Ljubljana, Slovenia
Clinical guidelines and pathways for people with substance use and related addictive disorders

- ✚ Albrecht Ulmer
Stuttgart Germany
Treatment of alcohol dependency with agonistic substances -completely other dimensions possible

14:15 – 15:15

Obiad / Lunch

15:15 - 16:45

**Przeciwdziałanie narkomanii / Sesja panelowa III / Leczenie osób uzależnionych
Drug prevention / Panel Session III / Treatment of addicts**

Przewodniczący sesji / Chairman: Bogusława Bukowska

- ✚ Marcin Wojnar
Katedra i Klinika Psychiatryczna, Warszawski Uniwersytet Medyczny
Czy w Polsce potrzebna jest większa medykalizacja leczenia uzależnienia od narkotyków? / Is there a need for bigger medicalization of treatment of drug dependence in Poland?

- ✚ Dorota Rybczyńska-Abdel Kawy, Adam Polański
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Zielonej Górze
Zastosowanie wybranych koncepcji psychoterapii w praktyce leczenia substytucyjnego / The praxis of psychosocial concepts in methadone maintenance treatment

- ✚ Małgorzata Kowalcze
Specjalista psychologii klinicznej; terapeuta i superwizor Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii; superwizor Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

Psychoterapia osób uzależnionych – dlaczego, dla kogo i jaka? / The psychotherapy in addicted individuals - why, for whom and what?

✚ Dyskusja i podsumowanie sesji / Discussion and summary of the session

16:45 - 17:00

Przerwa kawowa / Coffee break

17:00 - 18:40

**Leczenie bólu u chorych uzależnionych od opioidów - sesja
Polskiego Towarzystwa Badania Bólu i Polskiego Towarzystwa Medycyny
Paliatywnej / Sesja panelowa IV**

Panel Session IV / Treatment of pain in opioid dependent patients
Przewodniczący sesji / Chairman: Jan Dobrogowski, Wojciech Leppert

✚ Jan Dobrogowski
*Prezes Polskiego Towarzystwa Badania Bólu, Zakład Badania i Leczenia Bólu,
Collegium Medicum, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie*
Anestezjologiczne postępowanie okołoperacyjne u chorych uzależnionych
od opioidów / Anaesthetic perioperative management of patients addicted to
opioids

✚ Joanna Mika
*Zakład Farmakologii Bólu, Instytut Farmakologii Polskiej Akademii Nauk
w Krakowie*
Wpływ farmakologicznej modulacji szlaków wewnątrzkomórkowych na
efektywność opioidów w neuropatii / The pharmacological modulation impact
of intracellular pathways on the effectiveness of opioids in neuropathy

✚ Marek Suchorzewski
*Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne
w Gdańsku*
Wpływ opioidów na układ immunologiczny / Opioid effects on the immune system

✚ Wojciech Leppert
*Polskie Towarzystwo Medycyny Paliatywnej, Katedra i Klinika Medycyny
Paliatywnej, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu*
Rola metadonu w leczeniu bólu przewlekłego / The role of methadone in the
chronic pain treatment

✚ Andrzej Stachowiak
Pallmed Sp. z o. o., Bydgoszcz
Postępowanie przeciwbólowe u pacjentów uzależnionych od opioidów / The
analgesic procedure in opioid dependent patients

✚ Dyskusja i podsumowanie sesji / Discussion and summary of the session

20:30

Uroczysty koncert połączony z poczęstunkiem / The Ceremonial Concert with dinner

SOBOTA/SATURDAY

09:30 – 10:30

**Warsztaty i seminaria
Workshops and seminars**

Grupa I / Group I

Prowadzący/Chairman: Urszula Sokalska, Beata Goluch

Poradnia Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych i Współuzależnień, Szpital Specjalistyczny w Chorzowie

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Prowadzenie grup terapeutycznych w programie substytucyjnym / The conducting of therapeutic groups in substitution

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Warsztaty dla osób zainteresowanych prowadzeniem / prowadzących grupy terapeutyczne w programie substytucyjnym. Celem warsztatów jest podniesienie kompetencji dotyczących prowadzenia grupowych spotkań terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych, leczonych substytucyjnie jako istotnej formy pracy z pacjentem w programach substytucyjnych oraz określenie swoich mocnych i słabych stron w prowadzeniu tego typu pracy z pacjentem.

Grupa II / Group II

Prowadzenie / Chairman: Magdalena Bartnik

Fundacja Redukcji Szkód

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Redukcja szkód / The harm reduction

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Początki i rozwój filozofii redukcji szkód na świecie i w Polsce. Podstawy, narzędzia i strategie pracy. Paradygmat redukcji szkód w systemie leczenia uzależnień. Bariery we wdrażaniu programów i możliwe rozwiązania.

Grupa III / Group III

Prowadzący / Chairman: Krzysztof Grabowski, prawnik-kryminolog specjalizujący się w sprawach karnych, w szczególności narkotykowych.

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Medycyna i prawo. Jak lekarz i terapeuta mogą pomóc pacjentowi z problemami prawnymi? / The medicine and law. How a doctor and a therapist can help patients with legal problems?

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Na początku warsztatów scharakteryzowane zostaną przestępstwa najczęściej popełniane przez użytkowników narkotyków, tryb postępowania wobec sprawców takich przestępstw i alternatyw wobec ukarania. Następnie uczestnicy przejdą do tzw. case study. Przedstawi się uczestnikom kilka wziętych z życia przykładów spraw prawnych z udziałem użytkowników narkotyków. Uczestnicy uwzględniając kontekst prawny będą mieli zaproponować wpisane w politykę zdrowotną i społeczną oddziaływania: profilaktyczne, lecznicze, rehabilitacyjne i reintegracyjne.

Grupa IV / Group IV

Prowadzący / Chairman: Marcin Ziółkowski, Arleta Zielonka

Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Rozpoznawanie uzależnień / The addiction diagnosis

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Warsztat przeznaczony jest dla osób nie mających bezpośredniej styczności z terapią osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych. W scenkach odgrywanych przez prowadzących warsztat będą przedstawione typowe objawy poszczególnych uzależnień od substancji psychoaktywnych – tak, by uczestnicy warsztatu wiedzieli po jakich oznakach podejrzewać, że ktoś nadużywa substancje psychoaktywne. W trakcie warsztatu, jego uczestnicy poznają również o co powinni pytać i na co zwracać uwagę pragnąc poznać, jaką substancję psychoaktywną nadużywa osoba, z którą rozmawiają.

Grupa V / Group V

Prowadzący / Chairman: Katarzyna Pasgreta, Filip Stawski, Julia Feit

Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Trening Biofeedback HRV (BF-HRV) jako metoda wspomagająca w leczeniu uzależnień / The HRV biofeedback training (BF-HRV) as support treatment in addictions

Treść warsztatu / The content of the workshop:

1. Krótkie wprowadzenie teoretyczne dotyczące metody BF-HRV wraz z prezentacją sprzętu wykorzystywanego do prowadzenia treningu.
2. Prezentacja najnowszych wyników badań z wykorzystaniem BF-HRV w leczeniu uzależnień.
3. Przeprowadzenie jednej sesji BF-HRV z udziałem uczestników warsztatu.
4. Dyskusja.

10:30 – 11:30

Grupa VI / Group VI

Prowadzący / Chairman Edward Jacek Gorzelańczyk, Moderatorzy / Moderators: Andrzej Kaciuba, Adam Kulesza

Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy

Tytuł warsztatu / The title of the workshop: Programy substytucyjne w Polsce - stan aktualny i perspektywy / The substitution programs in Poland - current state and perspectives

Treść warsztatu / The content of the workshop:

Zaplanowano prezentacje poszczególnych programów substytucyjnych w Polsce, zmiany finansowania procedur substytucyjnych, możliwości pozyskiwania środków spoza NFZ.

11:30 – 11:45

Przerwa kawowa / Coffee break

11:45 – 13:15

**Profilaktyka narkomanii / Sesja panelowa V
Prevention of drug addiction/ Panel Session V**

Przewodniczący sesji / Chairman: Krzysztof Ostaszewski

- ✚ Krzysztof Ostaszewski
Instytut Psychiatrii i Neurologii
Podstawy profilaktyki uzależnień u dzieci/młodzieży z grup ryzyka / Basis of drug prevention among children/adolescents in risk groups

- ✚ Tomasz Kowalewicz
Fundacja Praesterno
Skuteczność Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu Młodzieży / The effectiveness of Youth Social Maladjustment Prevention Program

- ✚ Robert Rejniak
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii
Zastosowanie dialogu motywującego w pracy z młodzieżą (jako metoda wczesnej interwencji) / The motivational dialogue with young people (as a method of early intervention)

- ✚ Anna Radomska
Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.
Standardy jakości w profilaktyce narkomanii. System rekomendacji programów profilaktycznych / Quality standards in drug prevention. Recommendation system of drug prevention programmes

13:15 - 13:30

Przerwa kawowa / Coffee break

13:30 - 14:45

**Przeciwdziałanie narkomanii / Sesja Plenarna III / Doniesienia naukowe
Drug prevention / Session III / Free Communications**

Przewodniczący sesji / Chairman: Marcin Ziólkowski

- ✚ Julia Feit
Collegium Medicum w Bydgoszczy UMK, Katedra Podstaw Teoretycznych Nauk Biomedycznych i Informatyki Medycznej, Pallmed Sp. z o. o.
Ocena szybkich ruchów gałek ocznych u osób uzależnionych od opioidów leczonych substytucyjnie / The assessment of the eyeball movements in patients addicted to opioids treated with methadone

- ✚ Piotr Walecki
Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków
Zachowania ryzykowne w uzależnieniu / Risk behaviors in addiction

- ✚ Wojciech Lasoń
Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków

Analiza sygnału w ocenie funkcji grafomotorycznych u pacjentów leczonych substytucyjnie / The signal analysis in the evaluation graphomotor function in patients during substitution therapy

- ✚ Katarzyna Pasgreta
Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy
Bio-feedback HRV w leczeniu uzależnień / Bio-feedback HRV in the addiction treatment
- ✚ Damian Czarnecki
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
Przeszkody w dostępie do świadczeń medycznych a poziom funkcjonowania poznawczego u mężczyzn uzależnionych od alkoholu / The barriers to access to medical services and the level of cognitive functioning in men addicted to alcohol
- ✚ Monika Piwowar
Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków
Badania genetyczne w uzależnieniach / The genetic research in addiction
- ✚ Emilia Tarnowska
Instytut Akustyki, Zakład Akustyki Pomieszczeń i Psychoakustyki, UAM
Wpływ metadonu na funkcjonowanie układu słuchowego / The methadone impact on auditory system functioning
- ✚ Piotr Podlipniak
Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Katedra Muzykologii
Projekt badania przetwarzania muzyki i mowy u osób uzależnionych / The research project of music and speech processing in addicted individuals

14:45 – 15:45

Obiad / Lunch

15:45 - 16:45

Przeciwdziałanie narkomanii / Sesja panelowa VI

Drug prevention / Panel Session VI

- ✚ Anetta Stobiecka-Donicz
Zespół Szkół Specjalnych nr 2 w Garwolinie przy Szpitalu Mazowieckim w Garwolinie, NZOZ Przychodnia Specjalistyczna w Rykach, Pracownia Psychologiczna GAYA w Garwolinie
Psychoterapia osób z podwójną diagnozą, u których współwystępuje nadużywanie sytuacji psychoaktywnych i PTSD, w oparciu o program terapeutyczny „Poszukiwanie bezpieczeństwa” opracowany przez Lisa M. Najavits. Terapia uzależnień oparta na dowodach naukowych / The psychotherapy of people with dual diagnosis - comorbidity of addiction and PTSD. The psychotherapy based on the therapeutic program: "Seeking safety" developed by Lisa M. Najavits. Addiction therapy based EBM

- ✚ Andrzej Burzyński
Stowarzyszenie Specjalistyczna Pomoc Rodzinom „Nadzieja”, Grudziądz
Terapia par i rodziny jako przeciwdziałanie uzależnieniom dzieci i młodzieży / The couples and families therapy as prevention of addiction in children and youth

- ✚ Agata Kwiatkowska
Fundacja Redukcji Szkód, Fundacja Polska Sieć Polityki Narkotykowej, Forum Redukcji Szkód
HIV i HCV wśród osób przyjmujących substancje psychoaktywne drogą iniekcji na terenie Warszawy i okolic – badanie pilotażowe - wnioski z badania, rekomendacje / Estimation of HIV and HCV prevalence among injecting drug users in Warsaw and surrounding area – pilot survey - conclusions and recommendations

16:45 Zakończenie Konferencji / Closing of the Conference

Edward Jacek Gorzelańczyk

Multimedialna Sesja plakatowa / e-Poster Session

1. Markiewicz I., Pilszyk A. **Podwójna diagnoza a poczytalność - studium przypadku.** Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Klinika Psychiatrii Sądowej.
2. Charmast J. **Moje leczenie, mój wybór.** Stowarzyszenie JUMP'93.
3. Piwowar M., Piwowar P. **Genetic studies in addiction - the integration of "OMICS" data.** Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
4. Gaszyńska M. **Warszawski Standard Pomocy, Moje leczenie, mój wybór.** Stowarzyszenie JUMP'93.
5. Feit J., Gurtowska N., Nowińska E., Walecki P., Lasoń W., Kunc M., Gorzelańczyk E.J. **The assessment of selected parameters of Latency Task in HIV positive and HIV negative patients addicted to opioids.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
6. Feit J., Walecki P., Lasoń W., Kunc M., Gorzelańczyk E.J. **Assessment of selected parameters in antisaccades test in patients addicted to opioids with HIV viremia.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
7. Feit J., Walecki P., Lasoń W., Kunc M., Gorzelańczyk E.J. **The saccadic refixation parameters in patients treated with methadone and individuals from the control group.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
8. Feit J., Walecki P., Lasoń W., Kunc M., Gorzelańczyk E.J. **The assessment of ocular movements in patients addicted to opioids.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.

9. Feit J., Nowińska E., Pasgreta K., Walecki P. , Lasoń W. , Podlipniak P., Kunc M., Gorzelańczyk E.J. **The assessment of saccadic refixations velocity with the use of Saccadometer diagnostic system in opioid-addicted subjects.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
10. Feit J., Nowińska E., Pasgreta K., Walecki P. , Lasoń W., Gorzelańczyk E.J. **Saccadic refixations in opioid addicted subjects with HIV (+) and HIV (-).** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
11. Feit J., Walecki P., Lasoń W., Kunc M., Gorzelańczyk E.J. **Assessment of selected parameters in Latency Task and Antisaccades Task in individuals treated with methadone.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
12. Nowińska E., Feit J., Kunc M., Walecki P., Lasoń W., Laskowska E., Wieczorek A., Gorzelańczyk E.J. **Compare the values of QT/QTc interval in patients addicted to opioids and professional sportsmen.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy; Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków.
13. Pasgreta K., Feit J. , Stawski F., Kalczyńska-Wrzeszcz E. **Biofeedback-HRV jako metoda wspomagająca w leczeniu zaburzeń psychicznych.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
14. Podlipniak P., Stankowiak B. **Muzykoterapia u osób uzależnionych.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Katedra Muzykologii, Poznań; Uniwersytet Zielonogórski Instytut Muzyki, Zielona Góra.
15. Klonowski W., Pierchalski M., Laskowska E., Gorzelańczyk E.J. **Fractal Analysis of Heart Rate Variability - Simple Method of Assessing Efficacy of Substitution**

Therapy. Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej PAN; Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

16. Gorzelańczyk E.J., Sęk A., Wicher A., Feit J., Ziółkowski M., Pasgreta K., Walecki P., **Speech intelligibility in patients addicted to opioids during substitution therapy.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Katedra Akustyki, Zakład Akustyki Pomieszczeń i Psychoakustyki. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
17. Gorzelańczyk E.J., Sęk A., Wicher A., Feit J., Ziółkowski M., Pasgreta K., Walecki P., **Sound frequency discrimination in individuals addicted to opioids treated with replacement therapy.** Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Katedra Akustyki, Zakład Akustyki Pomieszczeń i Psychoakustyki. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
18. Walecki P., Lasoń W., Feit J., Pasgreta K., Gorzelańczyk E.J. **Hand-eye coordination and motor learning in opioid addicts.** Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków. Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
19. Walecki P., Lasoń W., Feit J., Pasgreta K., Gorzelańczyk E.J. **Effect of a single dose of methadone on procedural memory in opioid-addicted subjects.** Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków. Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
20. Walecki P., Lasoń W., Feit J., Pasgreta K., Gorzelańczyk E.J. **Action hand tremor in opioid-addicted individuals on methadone maintenance.** Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków. Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o. o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

21. Walecki P., Lasoń W., Feit J., Pasgreta K., Gorzelańczyk E.J. **Effect of a single dose of methadone on a hand tremor in opioid-addicted individuals on methadone maintenance.** Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, Zakład Bioinformatyki i Telemedycyny, Kraków. Stowarzyszenie Leczenia Substytucyjnego Uzależnień „MAR”, Poradnia Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych - Program Leczenia Substytucyjnego MEDSEVEN Sp. z o.o. w Bydgoszczy, Pallmed Sp. z o.o., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

NOTATNIK / NOTEBOOK